

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

מועד קטן - י"א

1. **רב התיר לעשות מצודות דגים בחוה"מ, מה הטעם?**
 כיון שהוא מעשה הדיוט. אבל מצודות עופות אסור כיון שהוא מעשה אומן האסור אפילו לצורך המועד.
רב יהודה התיר - לעשות תנורים חדשים לצורך המועד [וכן לעשות נפות] והברייתא שאוסרת לעשות תנורים חדשים עוסקת בימות הגשמים [חוה"מ סוכות] כיון שלא יתייבש ונחשב טרחה שלא לצורך. ורב יהודה שהתיר בימות החמה [חוה"מ פסח] שיש בו צורך המועד.
2. **אלו תיקונים מותרים בחוה"מ במעשה הדיוט, ואלו מותרים אף במעשה אומן?**
מעשה הדיוט: עושים מעקה לגג מרפסת בהוצא ודפנא, או ללא טיט. שפים בטיח סדקי התנור וסותמים אותם יפה כעין סתימת מעגילה ביד וברגל. אבל לא סותמים במחלצים [כעין רגל שדוחקת] כיון שהוא מעשה אומנות יותר ממעגילה.
מעשה אומן: ציר הדלת והצינור והקורה [משקוף] והמנעול והמפתח שנשברו, מתקנן במועד ובלבד שלא יכוון מראש לעשות מלאכות אלו במועד.
3. **משנתנו מתירה לתקן מנעול ומפתח מעץ, ואילו במשנה במעשר שני משמע שמימיו של יוחנן כהן גדול ואילך לא היה פטיש מכה בירושלים, כיון שיש בו השמעת קול ולא הכל ידעו לצורך דבר האבד. כיצד מתיישב?**
לה"א: שם מדובר בפטיש נפחים העושה קול גדול ובמשנתנו בפטיש נגרים שקולו קטן. **ודחה רב חסדא:** שאין דרך חכמים לחלק בין קול גדול לקטן.
רב חסדא תירץ: משנתנו המתירה, במסורים גדולים שאינם משמיעים קול, ושם מדובר בגרזנים המשמיעים קול.
רב פפא תירץ: משנתנו שהתירה, קודם הגזירה של יוחנן כה"ג, ושם מדובר לאחר הגזירה.
רב אשי תירץ: שם מדובר כדעת ר' יהודה הסובר שמלאכת דבר האבד מותרת רק בשינוי, ומשנתנו כר' יוסי שמתיר אף בלא שינוי
4. **בנהר בדינא, הוציאו מימיו ונשתירו שם דגים והלכו כולם לצוד. מה התיר להם רבא ומה הקשה עליו אביי?**
לשון א': התיר למלוח את אלו שאינם נצרכים למועד. **הקשה אביי:** שבמשנתנו משמע שאסור לכבוש אם אינו לצורך המועד.
תירץ רבא: כיון שהביאום בהיתר לצורך המועד, אם לא ימלחום כעת יאבדו, ומותר.
לשון ב': התיר להם לצוד ולמולחם. **הקשה אביי:** ממשנתנו משמע שרק כבשים שיכול לאכול במועד מותר.
תירץ רבא: שאף שנמלחו ראויים לאכילה ע"י משיכת המלח מהם. כמו המעשה שעשו לשמואל 60 משיכות בדג שנמלח ואכלו. וכן לרבא.
רב הזדמן לבית רב שפיר, הביאו לפניו דג ששליש ממנו מבושל, שליש נמלח, שליש נצלה.
מימרות של רב בשם אבא הדייג: א. הדג טוב יותר כעבור זמן. ב. דג נצלה באחיו - מלח. ואח"כ מעלים אותו באביו - מים. נאכל עם בנו - ציר. ושותים אחריו את אביו - מים. ג. לאחר אכילת דגים, שחלים וחלב, ילך הרבה קודם שישן, וכן ישתה מים ולא שכר, ושכר עדיף מייין.
5. **מי שהכין זיתיו לבית הבד ואירעו אבל או אונס שמחמתו לא הספיק לסוחטם, או שפועליו לא באו, מה מותר לו לעשות במועד?**
לר' יהודה: טוען רק קורה ראשונה ומעתה לא יתקלקלו. **ר' יוסי:** טוען הקורה כמה פעמים וגומר סחיטתם וסותם החבית במגופה.
הטעם שהתנא פתח במקרה של אבל וסיים בהיתר המועד: **לרב שיש בריה דר"א:** ללמד שהיתר טעינת קורה ראשונה אינו לאבל.
לרב אשי: לא מבעיא 'אבלו' שהוא איסור דרבנן, מותר, אלא אפילו במועד שהוא מדאורייתא במקום הפסד התירו.
6. **אלו דברים שנינו שאחרים מותרים לעשות עבור האבל?**
ת"ק: טוענים לו קורה, לגוף חביתו, להוציא אפשתנו מהמשרה, להעלות הצמר מהיורה של הצבע, ולהשקות שדהו כשמגיע זמנו. - משום דבר האבד.
ר' יהודה: זורעין לו שדה ניר [חרושה המוכנה לזריעה] ושדה העומדת לפשתן שאם לא יזרעם עתה לא יוכל בהמשך.
אמרו לו חכמים: אם לא תזרע בעונה המוקדמת, תזרע במאוחרת וכן של פשתן תזרע במין אחר, וכיון שאינם הפסד מרובה אסור.
רשב"ג: אם אין אומן אחר מלבדו, מותר לעשות בעצמו בצנעא. **ויתר על כן,** אם היה אומן לרבים: ספר, בלן, והגיע עת הרגל ואין אחר מלבדו מותר לו.
אריסין, חכירין והקבלנין: יעשו אחרים בשבילם משום הפסד. **חמרין, גמלין, ספנין:** לא ישכירו לתקופה חדשה בימי אבלם. ואם היו הם או בהמותיהם מושכרין אצל אחרים מותרים לעשות מלאכתם משום הפסד. **שכיר יום:** לא יעשה מלאכה כיון שפועל יכול לחזור בו באמצע היום.
קיבל לעשות מלאכה בביתו: בין בקבלנות ובין שאינו בקבלנות לא יעשה כיון שאין הפסד באיחורם.
מסר עבודה לאחרים: בביתו לא יעשו שלא יחשדוהו. ובבית אחר יעשו.
מר בריה דרב אחא כשארע לו אבל הפריד שורו מהצמד ולא חשש להפסד שותפו - שסבר שאדם חשוב, אסור לבהמתו לעבוד אף במושכרת לאחרים.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)